

ירושלים, ד' שבט, תשס"ב

17 ינואר, 2002

חוזר מס' ח-06-2064

(8544.doc)

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: קצין ציות

(ניהול בנקאי תקין, הוראה מס' 308)

מבוא

1. מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית מחייבים את התאגיד הבנקאי למשנה הקפדה על קיום מכלול החובות שחלות על התאגיד בקשריו העסקיים עם לקוחותיו. נקודת המבט הצרכנית בניהול עסקים בנקאיים מקבלת בשנים האחרונות דגש ניכר בתהליכי החקיקה ובאופן ההתייחסות של הרשויות הן בארץ והן בעולם. אחת התוצאות של מגמה זו הינה הרחבה מהותית של העניינים בהם נוסחו חובות החלות על התאגיד הבנקאי ביחסיו עם לקוחותיו ולכך השלכות ניכרות – ארגוניות, נוהליות ועסקיות.
2. בהתייחס לפרקטיקות שאומצו על-ידי רשויות פיקוח על בנקים ועל מוסדות פיננסיים בחו"ל, על מנת לסייע לדירקטוריון ולהנהלה של תאגיד בנקאי לקיים את אחריותם לציות התאגיד הבנקאי לדרישות החוק ודרישות רגולטוריות אחרות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת הון ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, קבעתי כי על תאגיד בנקאי למנות קצין ציות (compliance officer), כמפורט בהוראה זו.

עיקרי ההוראה החדשה

3. א. תאגיד בנקאי חויב במינוי קצין ציות. המינוי ייעשה על-ידי המנהל הכללי, בכפוף לאישור הדירקטוריון.
- ב. הוטלה על דירקטוריון תאגיד בנקאי חובה לקיים דיון ולקבוע תכנית ציות, לרבות קביעת אופן יישומה.
- ג. קצין הציות יהיה אחראי ליישום תכנית הציות, כפי שנקבעה על-ידי הדירקטוריון, בין היתר על-ידי תיאום בין המחלקות השונות בתאגיד הבנקאי אשר אמורות לתמוך בביצוע תכנית הציות (כגון: המחלקה המשפטית, מחלקת א"ש, מחלקת המיכון וכ"ו), תוך הסתייעות בוועדת תיאום שתמונה על ידי המנהל הכללי.
- ד. קצין הציות ידווח למנהל הכללי טרם התחלת פעילות חדשה על-ידי התאגיד הבנקאי ולקראת קביעת הוראה צרכנית חדשה, על הפעולות אשר יש לנקוט בהן על-מנת לעמוד בציות להוראות הצרכניות הרלבנטיות.

- ה. קצין הציות יגיש דוחות תקופתיים למנכ"ל ולדירקטוריון, אשר יכללו בין השאר סיכום של פעולותיו והמלצותיו, פרטים על הפרות של חקיקה צרכנית אשר זוהו במהלך התקופה והמלצותיו לגבי הצעדים שיש לנקוט בגין אותן הפרות. בנוסף, ידווח קצין הציות מיידית למנהל הכללי על כל הפרה מהותית של הוראה צרכנית.
- ו. לקצין הציות תהיה גישה ישירה בכל עת לכל יחידות ונכסי התאגיד הבנקאי ולכל רשומותיו, במידה והדבר נחוץ לו לצורכי עבודתו.
- ז. נקבעו כללים בסיסיים לשמירת אי-תלותו של קצין הציות, ולמניעת ניגודי עניינים.
- ח. תאגיד בנקאי יבצע אחת לחמש שנים סקר במטרה לוודא כי התאגיד הבנקאי ערוך באופן הולם על-מנת ליישם ולקיים את חובותיו הנגזרות מן ההוראות הצרכניות. סקר זה ישמש, בין היתר, כתשתית להכנת תכניות העבודה של קצין הציות.
- ט. נקבעו נהלים ועקרונות בסיסיים לתכנית העבודה השנתית של קצין הציות.

דברי הסבר

- ההוראה מחייבת מינוי קצין ציות בכל תאגיד בנקאי, וקובעת את הקווים המנחים למילוי תפקידו, לרבות הפעולות הבסיסיות שעל הדירקטוריון וההנהלה לנקוט בהן.
- מינוי קצין ציות נדרש במסגרת הכללית של ניהול הסיכונים בתאגיד בנקאי, במטרה להקטין משמעותית את ההסתברות להפרה של חוקים והוראות, להביא לגילוי מוקדם של הפרות חוקים והוראות, לצמצם את חשיפת התאגיד ומנהליו לתביעות, לרבות בגין הפרות של חובות הזהירות והאמונים המוטלות על נושאי משרה, למנוע הפסדים כספיים העלולים להיגרם בגין אלו לתאגיד הבנקאי ולשמור על המוניטין של התאגיד הבנקאי.
- בהוראה בוצעה הבחנה בין קצין ציות - שעיקר עבודתו הוא בקרה שוטפת למניעת כשל בתחום הצרכני, לבין מבקר פנימי שעיקר עבודתו הוא בביקורת לאחר מעשה, לרבות ביקורת על קצין הציות עצמו.
- הוראה זו חלה רק על הוראות צרכניות, לרבות חקיקה בנושא הלבנת הון. עם זאת, יש לראות בחיוב הרחבת תחומי אחריותו וסמכויותיו של קצין הציות לעניין ציות לחוקים, לתקנות ולהוראות בנושאים נוספים (כגון: הוראות יציבותיות, וכו').

תחולה

4. הוראה זו תחול על תאגידים בנקאיים, וכן על תאגידים כאמור בסעיפים 11(א) - (3) עד (ג3), ו - 11(ב) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981.

תחילה

5. (א) תחילת ההוראה לא יאוחר מ- 1.7.02.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תאגיד בנקאי:
- (1) ימנה קצין ציות - לא יאוחר מיום 1.4.02
- (2) יכין תכנית ציות זמנית ותכנית עבודה לשנת 2002 לרבות אישורה על ידי הדירקטוריון, כמפורט בהוראה זו, לא יאוחר מ- 30.6.02.
- (3) יבצע סקר תשתית התומכת בציות התאגיד הבנקאי בתחום ההוראות הצרכניות, לרבות דיון בדירקטוריון בתוצאות סקר כאמור כמפורט בסעיפים 21-23 להוראה - לא יאוחר מיום 31.12.02.

עדכון הקובץ

6. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

להוציא עמוד

1-7- 308- [1] (1/02)

בכבוד רב,

יצחק טל

המפקח על הבנקים